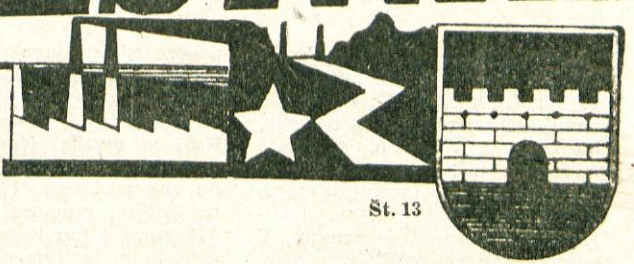

TRŽIŠKI VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI TRŽIŠKE OBČINE

LETO VI.

Tržič, 1. avgusta 1957

Št. 13

Beseda predsednika občinskega odbora ob občinskem prazniku

Kot vsako leto hoče tudi letos naša občina čimbolj dostojno proslaviti svoj občinski praznik. Politične organizacije in društva so skrbno pripravila obširne programe, s katerimi bodo sodelovala ob praznovanju petega avgusta.

Sestnajst let je minilo, odkar se je dogodila krvava tragedija pod Storžcem, ki je zahtevala osem življenj, prvih borcev NOV. Prelita kri je bila klic ljudstvu, da se je pričel boj proti okupatorju in domačim izdajalcem, naše ljudi je prepričala, da brez žrtev in trpljenja ni mogoče doseči svobode. Takrat se je začelo vse večje združevanje zavednih ljudi, ki so bili prepričani, da je samo v složnem sodelovanju možna borba, katero je začela voditi Osvobodilna fronta s KP na čelu že širom po naši domovini.

S stalno počastitvijo borcev NOV se seveda še nismo oddolžili njih junaštvu in vedeti moramo, da spomin nanje ne sme zamreti.

Tržiški občinski praznik ima predvsem namen, da se naši občani spominjajo preteklih težkih dni, obenem pa sami sebi dajemo račun, ali se v svobodi borimo za cilje, za katere so prelivali kri junaki narodno osvobodilne vojne. Nočemo biti

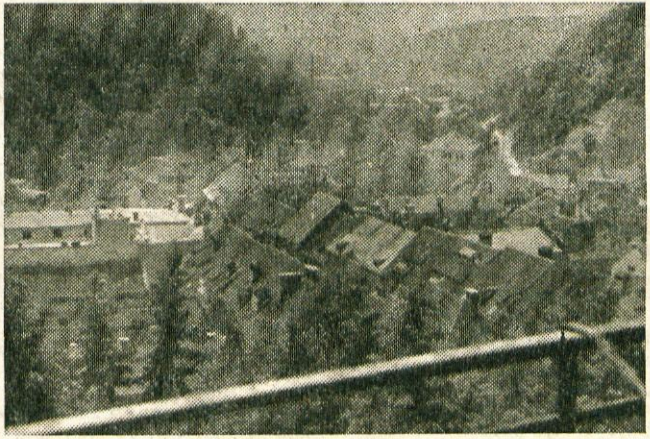
preveč skromni in zato brez sramu trdimo, da smo v mladi Jugoslaviji v kratkih desetih letih napravili več kot naši predniki v celih dobah. Začeli smo iz nič, zato je bilo delo tem težje. Nismo mogli ustvariti vsega tega, kar potrebujemo, toda nehali ne bomo prej, dokler prevzetih nalog ne izpolnimo. Nestrpnimi smo vsi v pričakovanju, kdaj bo začrtano tudi doseženo. Lahko je tistim državam, ki so imele za svojo obnovo vse drugačne pogoje, pri

nas pa ni šlo za obnovo, ampak za ustvarjanje, ki pa zahteva daljšega časa.

Tudi letošnji občinski praznik bomo zaključili z zadovoljivimi gospodarskimi uspehi z željo, da tudi v bodoče storimo vse, kar je v naši moči za nadaljnji razvoj socialistične graditve. To pa bo tudi naša največja oddolžitev vsem, ki so darovali svoja življenja za našo svobodo.

K občinskemu prazniku v imenu ljudskega odbora tople čestitam!

Lovro Cerar

Središče Tržiča se res ni dosti spremenilo, toda okolica dobiva povsem nov videz

Ob občinskem prazniku

čestita vsem svojim naročnikom, bralcem in sodelavcem ter sploh vsem občanom z željo za procvit naše občine

UREDNIŠTVO TRŽIŠKEGA VESTNIKA

Turistični teden se je začel

Turistično društvo v Tržiču je svoj vsakoletni turistični teden postavilo letos v dneve pred občinskim praznikom od 28. julija do 4. avgusta, da tako počasti ta naš praznik in po svojih močeh obogati spored prireditev v proslavo občinskega praznika.

Društvo poziva svoje člane kakor tudi vse ostale Tržičane, da se prireditev v čimvečjem številu udeležijo. Prav posebej pa še opozarja na akcijo za olepšavo mesta, s katero naj bi Tržič za te praznične dni pokazal tudi čim lepši zunanji videz.

POPRAVEK

V zadnji številki smo objavili nekaj statistike o gibanju prebivalstva, za katero pa podatki niso bili zbrani pri prvem viru, t. j. na matičnem uradu, temveč od drugod. Tako se je zgodilo, da so podatki deloma napačni. Pravilni podatki za marec in april so naslednji: Stanje prebivalstva v začetku marca 10.805, od tega 4973 moških in 5832 žensk. (Rojenih v marcu 14, od tega 8 moških in 6 žensk. Umrlih 8, od tega 3 moški in 5 žensk. Priseljenih 34, od tega 15 moških in 19 žensk. Odseljenih pravtako 34, od tega 18 moških in 16 žensk. Stanje prebivalstva ob koncu marca je bilo torej 10.811, od tega 4975 moških in 5836 žensk.

V aprilu je bilo rojenih 23 otrok, od tega 8 moških in 15 žensk, umrlo pa je 7 oseb, od tega 3 moški in 4 ženske. Priseljenih je bilo 22 ljudi, 13 moških in 9 žensk, odseljenih 27 ljudi, 13 moških in 14 žensk. Stanje prebivalstva ob koncu aprila je bilo torej v občini 10.823 prebivalcev, od tega 4980 moških in 5843 žensk.

Spored praznovanja občinskega praznika v času od 28. 7. do 5. 8. 1957

NEDELJA, 28. julija:
ob 9. uri: Otvoritev razstave Foto-kluba, ki bo trajala do vključno 3. avgusta;
ob 15. uri: Telovadni nastop TVD »Partizan« na društvenem telovadišču.
Po nastopu zabava.

PONEDELJEK, 29. julija:
ob 16. uri: Pričetek odbojkarškega turnirja med ekipami sindikalnih podružnic in garnizije v Križah;

TOREK, 30. julija:
ob 19.30. uri: Tekmovanje v streljanju z vojaško puško v osvetljene tarče na strelišču;

SREDA, 31. julija:
Gasilske mokre in reševalne vaje v vseh krajih občine;
ob 16. uri: Orientacijski tek tabornikov.
Izlet v neznanu. Organizira Turistično društvo;

ČETRTEK, 1. avgusta:
ob 16. uri: Pričetek šahovskega turnirja s sodelovanjem mladine, JLA in sindikalnih organizacij. Organizira šahovski klub pri DPD »Svoboda«;

PETEK, 2. avgusta:
ob 15. uri: Nogometna tekma;
ob 16. uri: Plezalne vaje na skalo pri klavnici. Organizira Planinsko društvo v Tržiču.
ob 20. uri: Koncert Slovenskega okteta v dvorani kina.

SOBOTA, 3. avgusta:
ob 19. uri: Slavnostna seja občinskega ljudskega odbora; Promenadni koncert godbe DPD »Svoboda«;
ob 19.30. uri: Parada tržiških društev.
Po paradi velika zabava v parku BPT;

NEDELJA, 4. avgusta:
ob 10. uri: Mednarodne avto-

moto gorske dirke na Ljubelj. Veselica ob tekmovalni progi. Po tekmah zabava v parku BPT;

PONEDELJEK, 5. avgusta:
ob 12. uri: Odhod partizanske patrolje in ostalega prebivalstva tržiške občine izpred občinskega doma k spomeniku padlih borcev pod Storžcem;
ob 19. uri: Zalna komemoracija na pokopališču. V tem času se vrne partizanska patrolja izpod Storžca.

Tega dne bodo žalne komemoracije tudi ob ostalih spomenikih padlih borcev pod vodstvom krajevnih organizacij ZB;

ob 20. uri: Razdelitev pokalov in nagrad prvakom turnirjev in tekmovalcev v počastitev občinskega praznika v dvorani »Svobode«.

ZAČELI SO SE DNEVI SUŽENJSTVA

Leto 1941 se je v Jugoslaviji pričelo sredi vojne vihere, ki jo je sprožil blazni Hitler — na zunaj kar mirno, kot da nas vse, kar se godi v Evropi, prav nič ne briga. Bili smo kot noji, ki skrivajo glave v pesku, da ne bi videli ne slišali ničesar neprijetnega. Na zunaj — pravim. V resnici smo vsi čutili nevarnost, ki je bila vsak dan bliže.

Jugoslavija je bila zašla na čudna pota. Tedaj ko je osamljena Češka v skrajni stiski pričakovala pomoči, smo se potuhnili. Njej je sledila Poljska. Dve bratski državi. Ze sta bili uničeni in pregaženi. Nas se seveda Hitler ne bo dotaknil, saj smo tako krotki in ponižni. Ze je bila zasedena Francija, na jugu so Albanci in Italijani sprožili ples v Grčiji. Povsod okrog nas so se vžgali novi požari, nevarnost je bila vedno večja.

Tedaj sta se odpeljala knez Pavle in njegova žena Olga na Hitlerjevo postraševalno parado v Berlin. Kar čutili smo, da sta beračila za milost pred vsemogočnim, »božjim izbrancem«.

Čeprav je življenje v Jugoslaviji še vedno teklo po starem, vendar je nemir naraščal. Še nikoli ni bilo v naši državi toliko in tako zgodnjih nemških »turistov«. Celo avtomobilsko dirko so organizirali Nemci. Čez Podkoren in Jesenice, Begunje, Tržič in Ljubelj je počasi polzela kolona nemških avtomobilov. Naše oblasti so bile krotke, ustrežljive. Kulturbundovci (člani nemške kulturne zveže) so rastle iz tal kot gobe. Imenitno razpredena špijunska organizacija se je znala prisiliti v vsako slovensko družbo, društvo in organizacijo. Med nacionalisti, klerikalci in komunisti, med Sokoli in slovenskimi fanti, povsod so imeli svoje tipalke in do potankosti poznali vse naše razmere.

In potem je prišel 23. marec. Vso Jugoslavijo je pretreslo: Sramota, sramota! Jugoslavija je pristopila k trojnemu paktu, Jugoslavija je izdala svoje zaveznike, Jugoslavija se veže s Hitlerjem in Mussolinijem! Mera sramote je bila prepolna. Zavrelo je v Beogradu, val ogorčenja je šel po vsej državi. Cincar-Marković in Cvetković žalostne slave si nista upala več v Beograd. Ljudstvo bi ju bilo raztrgalo. Pobeegli Pavle je prišel le do Zaprēšića pri Zagrebu, ko so ga aretirali.

Bilo je mirno nedeljsko jutro, 6. april 1941. Visoko v zraku je nemško letalo plulo proti Ljubljani. Radijske postaje so bile odprte. Naenkrat so aparati utihnili. Nihče ni vedel vzroka. Nemška bomba je uničila oddajnik v Domžalah. Odprli smo Celovec in zavzeti poslušali, kako gore nemške vasi na naši strani pod Ljubeljem, kakšne grozovitosti da počno jugoslovanske oblasti nad nedoižnimi državljani nemške narodnosti. Neprestano je sledilo naštevjanje podrobnosti kot pred zavzetjem Češke in pred napadom na Poljsko. Vsi smo vedeli in oblastniki v raju tudi, da ni bil nikomur skrivljen niti las in da so goreče nemške vasi le zlobne izmišljotine.

Medtem so Nemci že strahovito bombardirali Beograd in

presenetili prebivalce, ki so se pripravljali na otroški praznik Vrbice.

Kako pa je bilo na naši meji? Naši in nemški obmejni stražniki so se poznali, saj so se dnevno srečavali. Tudi tega jutra je stopil nemški stražnik k našemu. Ta mu je ponudil cigareto, ki jo je Nemec sprejel kot že večkrat prej. Izmenjala sta pozdrave. Graničar se je obrnil proti karauli, tedaj ga je Nemec ustrelil v hrbet. Tako se je začela vojna na Ljubelju. Z lažjo in strelom v hrbet.

Mobilizacija je v Tržiču poklicala pod orožje več letnikov. Obvezniki so se poslavljali in odhajali, na Ljubelju Nemci niso mogli naprej. V poslopju meščanske šole je bila organizirana pomoč za ranjence z lažjimi ranami. Pod zdravniškim vodstvom so jih negovale domačinke. Prebivalstvo je bilo disciplinirano in pripravljeno na žrtve. Zatemnitev.

Tako je prišel četrtek 10. aprila. Ze ves dan so se od Ljubelja sem slišale močne detonacije. Vojaštvo je razstreljevalo ceste in mostove vedno bliže Tržiču.

V noči na petek sem zaslišala sosedo, ki je na ulici nekemu klicala: »Je že ven, je že ven!«

Stopila sem k oknu in jo vprašala, kaj pomeni njen klic. »Kaj ne veste? Graničarji so pravkar zapustili Tržič.« Zavest, da smo sedaj na milost in nemilost prepuščeni sovražniku je bila tako strašna, da je bil naenkrat zbujen ves Tržič. Kdo bi še mogel spati v taki noči! Stiskali smo se po kuhinjah ali sobah, na pol oblečeni in jokali za našo svobodo, ki so ji bile ure štete.

Napočil je petek, vendar Nemcev še ni bilo. Pač pa se je popoldne pripeljala z vlakom kolona — Italijanov. Prikorakali so na Glavni trg, a se kmalu umaknili v Sokolski dom.

Bil je veliki petek. Srečala sem tržiško učiteljico, ki je hitela iz šole.

»Kaj pravite, kaj bo?« me je vprašala.

»Mislim, da se naš veliki petek šele začena«, sem ji rekla. »Zakaj?«

»Videli boste, ne bo dolgo in ne boste smeli več v šolo! Čaka nas samo gorje!«

»Prečno gledate«, mi je rekla in odhitela.

V teku dneva sta odšla zastopnika tržiškega Kulturbunda dr. Elbert, pravni zastopnik v predilnici in delavec Miklavž Klemenc na Ljubelj posredovat k nemškemu poveljniku, naj vendar zasede s svojimi četami Tržič, ker so jih Italijani že prehiteli.

Kdo sta bila oba Nemca? Dr. Elbert je že celo vrsto let živel v Jugoslaviji in v predilnici tako dobro zaslužil, da si je nad Tržičem postavil krasno vilo. Imel je ženo Slovenko. Stalno je bil v slovenski družbi in bil član sokolskega orkestra. Njegov prijatelj Amann, tovarnar, je vse svoje otroke pošiljal k sokolski telovadbi. In vendar je bila njegova hči Dita tista, ki je v celovškem radiu pripovedovala o gorečih nemških vseh.

Miklavž Klemenc je prišel iz Celja, kjer je imel brivnico. V Tržiču je bil Slovenec. V pre-

dilnici je našel stike s komunisti, hodil na njihove sestanke in izvedel vse, kar je hotel vedeti. Zdaj je bil naenkrat Nemec.

Se več drugih Nemcev je v Tržiču podtalno vohunilo in pozneje našim ljudem neizmerno škodovalo. Vsi tržiški Nemci so bili v dobrih službah, vsi so dobro živeli, nihče ni bil nikdar lačen. Leta in leta so živeli med nami. Nihče jih nikdar ni žalil. Dobroto so plačali z izdajstvom. Tako je Jugoslavija gojila kačo na svojih prsih.

Napočila je sobota, 12. april. Bila sem ravno v Globočnikovi trgovini. Z Jelko sva bili v njej sami. Tedaj se je zaslišala nemška pesem. S praga sva videli:

Po Ljubeljski cesti gredo Nemci. Vsi s puškami z naperjenimi bajoneti. Spredaj eden, za njim trije in tako vsa kolona. Vsi v novih uniformah, čeladah in pojejo, pojejo! To je bilo tako strašno, da bi se človeku strgalo srce v prsih. Drle so nama solze po licih za našo

ubogo tako lepo domovino, ki bo pregažena.

Pred občinsko hišo so se Nemci ustavili. Nabralo se je nekaj ljudi. Nihče ni Nemcev pozdravil, nihče vzkliknil, vse je bilo nemo.

Tedaj je od nekod pristopil dr. Elbert v lovski obleki z gamsovo brado na klobuku in prisrčno pozdravil komandanta.

Naše svobode ni bilo več.

Še tisti dan je postal Miklavž Klemenc tržiški župan. Čez pet dni so bile že prve aretacije. Podatke zanje so priskrbeli tržiški Nemci. Samo nekaj dni so bili naši aretiranci v spodnjih prostorih meščanske šole, potem so jih odpeljali v Begunje in St. Vid. Župan Klemenc se je vozil v Drago, da je gledal in fotografiral streljanje talcev. Pričela je doba gorja, krvi in solza, na potoke krvi in solza.

Pričela je doba junaštva in borbe za svobodo, najslavnejša doba jugoslovanskih narodov.

Točno čez štiri leta in dva meseca je bil Tržič osvobojen.

Čast našim borcem, slava našim mrtvim!

Jelka Zagarjeva

KRI NA CEGELŠAH

Peter Strupi je kot šentanski podžupan sklenil prijateljstvo s proslulim Edijem Stranskyjem in pod njegovim vplivom pozabil, da je slovenskega rodu, doma iz Naklega. Izdajal je sodelavce narodno osvobodilne borbe okupatorju in mnogo Tržičanov je moralo zaradi njegove prijave v begunjske zapore in kasneje v internacijo. Bil je ponovno posvarjen, naj preneha z izdajalskim delom, toda veroval je v nemško zmago in zapeljevala ga je podžupanska čast. Šteli smo šele leto 1942.

Proti jutru me je zbudil pohod stopinj. Kratko za tem sem slišala neke krike v Strupijevi hiši na Cegelšah. Bila je stroga policijska ura, nihče ni smel biti na cesti pred dnevom. Znova sem zaspala, toda zbudilo me je ropotanje avtomobilskih motorjev, ki so se ustavili pred Strupijevo hišo. S hriba nad Cegelšami so začeli pokati strelji na avtomobile. Videla sem, da so Nemci z reševalnim avtomobilom nekoga odpeljali iz Strupijeve hiše proti Tržiču. Nemci so odgovarjali na strele s hriba. Tekla sem z otroki v klet. Vedela sem, da je borba med partizani in Nemci. Gromke poveljajoč glas sem še čula s hriba, ki je veleva partizanom v slovenskem jeziku ogenj na avtomobile. Čula sem še krike Nemcev in oddaljujoče se hrumenje avtomobilskih motorjev. Do jutra sem ostala z otroki v kleti.

Zjutraj sem šla po mleko k »Urši«, kjer so kupovali mleko Fabričani in Cegelšani. Ravno mi je Urša nalila mleko, ko se je pred hišo ustavilo več kamionov in osebnih avtomobilov in Gestapovec je stopil v hišo ter nagovoril Uršo in Strupijevo družino. Nista razumeli nemškega jezika. Na vprašanje sem pojasnila, da jaz razumem jezik, nakar mi je ostro rekel, naj povem Strupijevi ženi, da bodo za kazen zato, ker so partizani

napadli v noči Petra Strupija in ga ranili in zato, ker so napadli vojaške avtomobile, ustrelili na Cegelšah deset talcev. Jecljajoč sem ponovila besede Gestapovca Strupijevim. Žena in starejša hčerka sta padli na kolena in kričali: »Ne streljati, ne streljati, saj se Petru Strupiju ni nič naredilo, saj je celo kadil cigareto, ko so ga Nemci odpeljali v bonišnico.« Gestapovec je na mojo nemško izrečeno prošnjo, ko sem pred njim proseč dvignila roke, sunil mene in Strupijeve ter zakričal: »Lahko greste zraven v vrsto k obsojencem.«

Kako sem prišla iz hiše, se ne spominjam več. Videla sem samo v svojem strahu vse polno uniformirancev. Iz kamiona so metali neke civiliste v jarek pred Brišarjevo hišo. Spominjam se samo, da je znani mi Purgar skočil med vojaške vrste in da ga je vojak sunil nazaj z vojsilo. Neki majhen, dokaj mlad civilist, ki ga nisem poznala, pa se je obesil na noge nekemu Gestapovcu. Ostali civilisti so mirno stali. Komaj sem dosegla stanovanje in skrila nosečo hčerko v klet, sem čula dvakratni oster rafal... Vedela sem, da so ubili talce. Dolge ure nisem upala na cesto, šele ko sem videla mnogo civilnih ljudi, ki so prihajali na Cegelše, sem vedela, da so Nemci odšli.

Nisem šla gledat devetih mrtvih talcev. Zaprla sem se z družino v stanovanje. Do večera se nismo pokazali. Šele zvečer sem opazila, da cestarja kopljeta jamo za Brišarjevimi vrtem in nosita na deski mrliče v jamo.

Strupijeva žena je že prej bila nevrastenična, po tem dogodku pa je mnogokrat dobivala hude živčne napade in očitno je duševno zbolela, saj je mnogokrat zmedeno govorila. Ne, ona ni bila kriva smrti devetih talcev, kriv je bil le Peter, ki je izdajal okupatorju prijatelje in podpornike borcev NOB.

Borci brez orožja

Stotisoče, da, milijone jih je bilo v naši domovini. Borili so se proti okupatorju, brez pušk in bomb. Tudi njihova pomoč je bila dragocena, njihova borba mnogokrat smrtno nevarna in se je neštokrat tudi končala z zapori, mučenjem ali smrtjo.

Malo sem vedel o osvobodilni borbi. Ko so Nemci zasedli Trbič, se prve dni nisem znašel. Na kak odpor niti pomislil nisem. Trbičanom je županoval Miklavž Klemenc, romunski cigan, z nagoni, ki so bili nižji od živalskih. Hodil je v Begunje gledat, kako streljajo ljudi, in se je držal za trebuh ter pravil, »da mu je kar toplo, ko vidi, da pod strehi padajo ljudje kot čiki na tla.« Ves dan je bil slabe volje in je nadiral ljudi, ker je zamudil obešanje junaka Stojčevića v Kranju. Bil sem v službi na Koroškem. Obupal sem, da bi zunaj doma ali med zanesljivimi znanci še smel govoriti slovensko. O kaki narodno osvobodilni borbi nisem vedel. Sedel sem se dnevno s prijatelji iz Trbiča, ki jih je tudi okupator pregnal. Vedel sem, da so silno pogumni, ni jih motilo prodiranje nemške armade na Krim in do Kavkaza, nekako so verovali v čudež. Niso pa mi ničesar povedali o kaki borbi proti okupatorju doma, četudi sem sam slutil, da imajo zveze, ker so pogosto odhajali v Sele nad Borovljami. Bal sem se sploh kaj vprašati. Ob nekem obisku na domu leta 1942 so prišla na moj dom zvečer mlada trbiška dekleta in rekla, da bodo na mojem domu imele sestanko. Dovolil sem ga, komaj se zavedajoč, da s tem mnogo tvegam. Sestanki deklet, kasneje tudi moških, so se začeli ponavljati. Že sem vedel, da so člani mladinske organizacije, ki delajo proti okupatorju. Neki večer pa mi je najavil obisk partizan Djordjevič, ki je res pozno v noči prišel v družbi s partizanom Švabom. Nekako zaupljivo smo se gledali. Malo sem še veroval v uspeh borbe proti okupatorju, samo velikansko usmiljenje sem čutil od borcev, ki morajo spati na prostem, biti lačni, nimajo primerne obleke, se mnogokrat po cele dneve in noči ne morejo niti sezuti. Obišnoči ne morejo niti sezuti. Obišnoči borcev, posebno terencev so bili vedno pogostnejši. Dajali so mi naloge, začetkoma samo domstavljanje pisem, nato pa vedno

večje, ki so me marsikdaj spravile v hudo zadrego. Obiskati fabrikanta in ga pozvati, da najda za osvobodilno borbo nekaj tisoč mark, katere so potrebovali partizani za pomoč svojcem. Kako huda je bila prva pot k fabrikantu! Saj bi me lahko takoj prijavil policiji.

Moral sem tudi k trgovcem, mesarjem in priskrbovati velike količine materiala za partizansko tiskarno. V Trbiču kupovati papir je bilo nemogoče. Treba ga je bilo kupiti v Celovcu, toda — kako ga spraviti mimo kolodvorskih številnih straž v vlak? Toda šlo je, celo večkrat, četudi z velikim strahom. Neki dan pa sem prejel iz St. Vida nad Ljubljano priporočeno pismo s sledečo vsebino: »Gospod! Znano nam je, da se družite in pomagate največjim sovražnikom našega naroda, Titovim komunistom. Če ne boste v teku treh dni odgovorili na našo šifro na pošto St. Vid, da ste prenehali stike s temi zločinci, bo sicer naš obisk v eni prihodnjih noči enkrat za vselej napravil konec vašemu zločinskemu pomaganju komunistom. Za vero, kralja in narod! — Pukovnik Novak, poveljnik slovenske kraljevske vojske.«

V silni razdvojenosti, kaj se bo z mano zgodilo, nisem o pismu nikomur nič povedal, toda tudi odgovora nisem dal. Nekaj dni za tem je prišel zvečer v hišo meni samo po imenu znani osmošolec z lga in prosil, ali sme prenočiti. V tem hipu pa so stopili v hišo partizani in Ižanec je prebledel, potegnil pištolo in se pognal iz hiše. Kaj je nameraval? Uresničiti grožnjo iz St. Vida?

V kletni sobi so ležali težko prehlajeni terenci in se niso mogli ubraniti kašlju. Vsak dan pa je hodila do mojega doma nemška patrulja. Brez vprašanja je zasedla mojo kuhinjo, kjer so nemški vojaki, ki niso baš držali zasedo, kvartali. Čuli so kašljanje iz sobe, toda vojak-poveljnik je bil pameten dovolj, da je takoj s patroljo odšel ven in mimogrede dejal: »Recite tistim, ki kašljajo, da je nevarno glasno kašljati.« Srh mi je šel po životu, molčal sem. Kaj bi se lahko zgodilo?

Momčilo mi je naročil, da mu moram v dveh dneh prinesiti spispek vseh fantov v Trbiču, tistih, ki so v partizanih, tistih,

ki so doma in tistih, ki so v službi okupatorja. Kako dobiti podatke? Gašper Vuk, ki je bil hišnik v Mestnem domu, me je ponevedoma zaklenil v sobo matičnega urada, v kateri sem se skrival poleg ležeče stranišče. Zavrt v dve konjski odeji in z žepno svetilko v roki sem prepisoval kartice dolge ure in nato dolge ure trepetal spet v stranišču, da bo Gašper odklenil sobo in da me ne bo opazil. Imel sem srečo, komisar Momčilo je dobil podatke. Borec brez orožja sem bil, ne vedno najbolj junaški, toda kljub temu borec. Do dneva, ko je stopil v sobo Gestapovec, mi položil roko trdo na ramo in dejal »Tajna nemška policija vas aretira.« V Begunjah res ni bilo prijetno, toda veroval sem, da me bo takratni župan von Kurz kmalu rešil iz zapora, saj je imel navado, da je hodil v Begunje in vsakokrat »rešil« kakega jetnika. Da li je to delal iz humanosti ali prefriganosti, še danes ne vem.

Čudno je, da me zapor ni spametoval, predrznejši sem postal. Celo na zvezo v Čadovlje sem mnogokrat šel, četudi je skoro za vsako pot župan von Kurz izvedel. Nekdo je bil tam, ki mu je nosil obvestila o potnikih za Čadovlje. Predrznosti pa je bilo čez nekaj mesecev konec. Tokrat so pome prišli »beli« v družbi z Gestapom. Do večera so nas držali na žandarmeriji, oziroma za zidom tovarne Peko, ker je bil baš takrat zračni napad na Trbič. Kako silno pijani smo prišli v Radovljico! Trbičani so nam dali mnogo dobrot na našo težko pot, največ pa vina in žganja, ki ga takrat sploh ni bilo možno dobiti. Ječar v Radovljici na sodišču nas je zbrcal v zapor, bili smo kot sardine, drugo jutro pa so nas gnali peš v Begunje. Nad 70 nas je bilo v sobi. Iz kolibe v kotu, kjer je bila »kibla«, je tekla stranišnica do sredine sobe. Spali smo na golih tleh. Prvo noč sem se že »praskal«, uši je bilo dovolj. Dočakal sem svobodo, brezimeni borec brez orožja. O mukah zapora ne bom pisal, naj pove to kdo drugi.

Moja zgodba ni važna, deset-tisočev borcev brez orožja so doživeli najbrže mnogo več in težje primere. Napisal sem jo zato, da bi enake spomine obudili tudi drugi in o svojih doživljajih tudi kaj napisali.

liki plamen in kljubovalno, poglivo je gledal poveljnika, ki se je prizibal po dvorišču, malomarno pogledal žrtve in dal povelje.

Samo še nekoliko sekund so odmevali strelji, koraki odhajajočih vojakov, potem pa je nastala grobna tišina. Po ozkih kanalih tlaka so si utirali pot potočki krvi in se zbirali v lužo sredi dvorišča. Ob krvavem zidu pa so ležale njene žrtve, negibne in strašne, s široko odprtimi očmi, polnimi sovraštva.

Pospravili so trupla, pomili dvorišče in nove žrtve so nastopile svojo poslednjo pot. Dan za dnem so odmevale salve, dan za dnem so padale žrtve širom po naši domovini, dan za dnem se je na krvi padlih približevala svoboda.

In zopet je dan, ko je bil takrat, hladen, pust ali pa sončen. Ko se tako oziramo po širnih gozdovih naših svobodnih gora, ali pomislimo na vse osamele grobove, v katerih leže tisti, ki so nam priborili svobodo? Ko gremo mimo praznih polj in popasenih travnikov, ali pomislimo na vso prelito kri, ki je prepojila sleherno pest naše zemlje...?

Kakor ne bomo nikoli pozabili na dan, ko so po vseh vrhovih goreli kresovi zmagi, tako ne bomo nikoli pozabili tistih, ki spe po vsej naši širni zemlji poslednje spanje, ki so se žrtvovali za nas do poslednjega diha in nam utrlj pot v lepšo in boljšo bodočnost.

Ne bomo jih pozabili!

Ničesar jim ne moremo položiti na grob, saj so grobovi brez znamenj, ki niti ne vemo zanje in ki nobena luč ne bo nikoli gorela na njih. Narava sama skrbi zanje. Veter jim bo pel pesmi, listje in sneg bosta pokrila njihove gomile in zvezde jim bodo luči, ki nikoli ne ugasnejo.

Toda tako počivajo samo njih trupla, a njih duh bo živel večno.

NOVE STANOVANJSKE SKUPNOSTI

Tovarna obutve Peko in pilarna Triglav ustanovita svoji lastni stanovanjski skupnosti. Prevzeli bosta stanovanjske stavbe od občinske stanovanjske skupnosti.

SEJA SVETA ZA GOSPODARSTVO

V petek, dne 26. julija je bila seja sveta za gospodarstvo. Na seji so razpravljali o pavšalnih družbenih obveznostih, ter sklenili predlagati občinskemu ljudskemu odboru zaključek likvidacije Pletilstva in razrešitev likvidacijske komisije. Občinski ljudski odbor bo moral tudi rešiti vprašanje, kako naj se upravlja vodovod v Sebenjah, ker sedanji način uprave ni zakonit in poslovanje ni registrirano. Svet je reševal tudi razne drobne zadeve in je sklenil, naj se v Trbiču čimprej ustanovita pralnica in krpalnica perila.

CESTA NA KORITNICO RAZŠIRJENA

Trbičani smo veseli, da se je cesta v Bistrico tako razširila in da je dobila lep kamnit oporni zid. Prej ali slej bo treba razširiti tudi Blejsko ulico, pa čprav z rušenjem.

NIKOLI JIH NE BOMO POZABILI

Stali so ob zidu molče kakor izklesani. Le enemu izmed njih, komaj 15 let mu je bilo, so iz velikih svetlih oči polzele solze preko zateklih lic, počasi, enakomerno.

Nasproti so stali »zelenci« s puškami ob nogah ter čakali povelja. Nejevoljni so stali v mrazu; radi bi že hitro opravili.

Toda oni kot da jih niso videli. Njihove oči so zrle preko njih na ožarjene planinske vrhove, pokrite s prvim snegom. Bose noge niso čutile mokrega tlaka in gole prsi so uporno kljubovale mrazu.

Visok, bled je stal v prvi vrsti in mišice na obrazu so mu porhtevale v nemem besu, ki ni

mogel do izraza. Ujeli so ga in še sam ni vedel, zakaj. O, ko bi vedeli, da so ga ravno s tem, ko so ga zaprli, naredili za njihovega odkritega sovražnika, da je šele tu, sredi njih, postal to, kar bi moral že biti! Zakaj ni prost sedaj, ko je spoznal smisel velikega upora proti stoletnim tiranom slovenskega ljudstva, ki se bori za visoko idejo? Toda prepozno, še nekaj minut in vsega bo konec. Misel je vrtala in pekla. Prepozno, prepozno.

V očeh vseh ostalih je bil odsev sovraštva in ponosa, le v nekaterih ni bilo ničesar. Prazne in ugaste so strmele, ubite so jim bile duše, še predeh so jim ubili telo.

Iz Janezovih oči pa so tekle solze neprenehoma, druga za drugo. Prestrašeno je gledal nasproti stoječe, potem pa može poleg sebe. Videl je njihove obraze, zatekle od udarcev, videl je razbite čeljusti, ki še med mučenjem niso mogle zamolčati, zatajiti svojo domovino, videl otrple in posinele roke, tesno povezane z vrvo in njihove oči... Da, njihove oči! V njih ni bilo solza, ne bolečine, v njih je gorela luč, v njih je gorel plamen, velik in svetel, plamen vere, da njihove žrtve niso zaman. In kakor da ga je bilo sram, je sklonil glavo, potem pa se je sunkoma vzravnal. V njegovih očeh je gorel isti ve-

Mama, oprost mi

Kot po navadi, sem ta dan sedel v pisarni za svojo pisalno mizo. Na rahlo je potrkala, plašno vstopila in obstala pri vratih. Negotovo se je ozirala po prostoru ter z očmi nekak iskala. Sedaj vem, da je iskala samo drobec prijaznosti in topline, ker jo je mučila moja ledena uradnost.

Vprašala je za nasvet v neki zadevi, ki sem ji ga dal z vso uradno zadržanostjo. Mirno je poslušala, tu pa tam vmes kaj vprašala, če ni česa razumela. Ko sem končal, se je obrnila, prijala za kljuko, jo zopet izpustila, se obrnila k meni in trdo dejala: »Hvala lepa, tovariš ali gospod, saj ne vem, kako naj rečem, da bo prav!« Niti pogledal je nisem, pač pa sem z uradniško ledenostjo zamrmral skozi zobe: »Recite kakor hočete, saj je vseeno.«

Nič ni odgovorila, temveč je tiho odšla. Slišal sem njene trde korake po hodniku in stopnicah. Iz sosedne pisarne je prišel moj sosluzbenec in mi kar sam od sebe dejal: »Ali si jo videl?« Ni čakal odgovora, temveč je nadaljeval: »Veš, to je mati tih padlih partizanov, mož pa ji je umrl v taborišču, pa je vendar še kar krepka, ni je zlomilo.«

Zdelo se mi je, da je priletelo na mojo glavo nekak silno težkega. V prsih me je nekak spekle, a v grlu stisnilo. V dobri sekundi so skozi moje možgane zdrvela štiri dolga leta partizanskega življenja. Videl sem pohode utrujenih borcev po snežnem viharju, slišal grmenje topov in regljanje mitraljezov, videl ranjene tovariše, razbite bunkerje, požgane vasi in do smrti izmučene internirance.

Nad vsemi temi slikami iz preteklosti pa je lebdela slika matere tih padlih partizanov. Videl sem, kako nam v burji, bosa, do kolen v snegu prinaša in izroča poslednjo skorjico svojega kruha, videl sem, kako njena roka nežno previja rano ranjenega tovariša, videl sem, kako so ji pozele po razoranem licu solze, ko so ji povedali, da je padel njen najmlajši, pa srednji in nato še najstarejši. Videl sem jo vso izmučeno ob koncu vojne, kako se je iz srca veselila naše skupne zmage.

Planil sem izza mize, zdrvel po stopnicah v želji, da jo dohitim, jo objamem, pritisnem na svoje prsi in jo poprosim: »Oprosti, ljuba mama, za moje grdo ponašanje! Nikakor ni vseeno, kako mi rečeš in prosim te, nikar mi ne reci drugače kot tovariš in to tako, kot znaš to reči samo ti, partizanska mama!«

Nisem je dohitel in ničesar ji nisem rekel. Obstal sem na ulici in gledal za njo, kako kljub sedemdesetim letom vzravnana trdo stopa po ulici, v vsej svoji veličini, ponosna partizanska mati. Nisem imel moči, da bi se ji približal in postalo me je sram, da še nikoli v življenju taklo.

Ker Ti osebno nisem mogel nič povedati, ti pišem tele vrstice in te prosim v svojem imenu in v imenu vseh tistih, ki smo za časa partizanov prehodili slovensko zemljo po dolgem in počez, ti draga naša mama, da nam nikdar in nikoli ne rečeš drugače kot tovariš in da nas ohraniš v spominu take, kot smo bili. Ostani naša, kot si bila, in pokaraj nas; če nismo vedno taki, kot bi morali biti!

Naši kulturno-prosvetni problemi

Današnji hitri napredek tehnike zahteva od vsakega človeka vedno več razgledanosti. Pojavilo se je družbeno vprašanje, kako slehernega člana naše socialistične družbe, posebno pa tistega, ki dnevno sodeluje pri izboljšanju naše življenjske ravni, najhitreje in najuspešneje pritegniti v kulturno-prosvetno življenje, ozir. izobraževanje na ta način, da bomo zadovoljili tudi njegove osebne potrebe, ki so pogojene v individualni duševni strukturi posameznika.

Boljša bodočnost — le plod skupnih naprav.

V neki svoji knjigi Anatole France prav lepo pravi: »Bodočnost moramo delati kakor tkalci na statvah, ki izdelujejo svoje preproge, ne da bi jih videli.« Zaživeti moramo s časom, v katerem živimo in s svojim prizadevanjem pretkati tkanino, ki ji pravimo družbeno življenje. Toda vsaka vsiljivost mimo hotenja družbeno razvojne poti bi nujno vodila k neuspehu. Spoznati moramo, da družbena zavest pri posamezniku ni enostavna, temveč je spletena iz niza subjektivnih silnic. Iz tega zasledimo: čim bolj se človek v objektivnih okoliščinah tudi subjektivno sprosti, tembolj zdravo je družbeno jedro.

Kulturno-prosvetna dejavnost mora vzbrsteti prav na teh silnicah in se preko njih bočiti v objektivni svet. Prav zaradi tega

nastopajo v kulturno-prosvetnem poslanstvu novi momenti. Ideje nekdanjih »Svobod« širijo vse ustanove od šole pa do raznih organizacij. Dejavnost kulturno-prosvetnih društev tako ne more in ne sme biti več universalna. Vsako kulturno-prosvetno društvo bi moralo delati na torišču, ki je najbližji človekovemu osebnemu svetu in bi izpopolnjevalo njegov prosti čas v ritmu sodobnega življenja v skladu z njegovimi osebnimi zahtevami.

Za uresničenje te težnje je treba spoznati, kakšno podoba (intelektualno in etično) zahteva družba od posameznika in koliko morejo društva in posamezniki določenega kraja tem zahtevam zadostiti. Najvažneje pa je spoznati, kako naj bi se posameznik duševno bogato sprostil v svojem prostem času, ne da bi pri tem občutil, da je nekako stalno vezan kot nekakšen učenec. Poleg tega so naša društva usmerjena preveč enostransko, ali na petje, dramatiko ali kaj podobnega, toda premalo zavestno in načrtno razvijajo politično in društveno vzdušje. Seveda ne moremo zahtevati od človeka, da bo obiskoval pevске vaje samo zaradi petja; njegova ambicija stremi tudi za javnimi nastopi. Toda sčasoma ustvarja tudi to spričo resnosti življenjskega tempa in spričo zaposlenosti današnjega človeka zaradi

izboljšanja osebnega standarda nekako notranjo napetost, ki bi se morala na neki način sprostiti. Toda ni zadovoljivo, če smo tega človeka povabili na predavanje ali mu dali vlogo pri igri ali petju, ker nam mora biti razumljivo, da bo nazadnje omagal in se vprašal: »Kdaj bo imel pa kaj od tega?« Tako kulturno izživljanje se nujno izrodi v kulturno tlako, še ta pa za jema le peščico ljudi, ostali pa, ki nimajo smisla za igranje, petje itd., ki jim je vsak takšen duhovni napor odveč se, razumljivo, najlažje sprostijo v gostilni. Tako nam mora biti jasno, da delo v društvih ne more biti razdeljeno na aktivce in pasivce.

Pri analiziranju teh problemov pa še vedno nismo našli rešitve iz težav, ki nastajajo pri kulturno-prosvetnem poslanstvu kakega kraja. Čeprav bistvo kulturno-prosvetnega dela torej ni v številu prireditve, vendar pride spričo objektivnih problemov ta oblika za zdaj še najbolj do izraza. Toda kljub temu bi se morali bolj zavedati, da mesto s 5000 prebivalci ne bi smelo imeti samo okoli 50 kulturnih delavcev, ki nudijo za kakšne 2 uri na pol leta ostalim prebivalcem nekak kulturnega užitka. Vemo, da danes »Svobode« niso več sindikalna društva, toda s tem ni rečeno, da sindikalno organizacijo delo Svobode nič več ne zadeva. Nasprotno! Politični činitelji so dolžni nuditi vsestransko pomoč za načrtno politično in društveno življenje.

Ko je bil na pobudo SZDL pred kratkim sklican posvet zastopnikov kulturno-prosvetnih društev v naši občini, je bilo kmalu razvidno, da se vsa kulturno-prosvetna dejavnost vrtila okoli prostora, denarja in kadrov. Da se s skupnimi močmi in novimi oblikami dela ti problemi nekako ublažijo ter da kulturno-prosvetna dejavnost v naši občini dobi tudi skupen organ, je bilo sklenjeno, da se osnuje svet Svobod in kulturno-prosvetnih društev v naši občini. Vendar je vsakomur razumljivo, da se mora prizadevanje po razgibanosti javljati prav pri teh društvih, da ne more noben organ, posebno še, če so v njem tisti ljudje, ki so v polni meri že okupirani s kulturno-prosvetnim delom, društva oživiti. Zaživelo pa bo le takrat, ko bomo vsak v skladu z realnimi možnostmi nudili pogoje za društveno življenje, v katerem se bo naš človek kulturno sprostil.

Kakšna je kulturna podoba v naši vasi?

Povsem drugačna je podoba na vasi. Tam so radijski sprejemniki še vedno redki pojavi, da ne govorim o kinu ali gledališču. Klasična oblika kulturno-prosvetnega dela pride še najbolj do izraza. Vas je namreč znova in manjši kompleks, ki zmore obseči v igralski družini in raznih zborih veliko vaščanov, ki so dejavni. Priprave za javne nastope ne le družijo te ljudi v skupnih prizadevanjih pri enem predmetu, ampak jim nudijo možnost za izmenjavo misli in čustev še na drugem področju. Zlasti čustvena vez ljudi enakih prizadevanj je na vasi še najbolj živa, medtem ko v mestih usiha. Še važnejše pa je, da vas pričakuje nastop kot svojo manifestacijo. Toda na vasi nastajajo še večje materialne težave, preko katerih je težko ali pa celo nemogoče ši-

riti kulturno-prosvetno dejavnost. Samo bežno pogledjmo v naš okoliš! Vsa štiri društva, ki vsaj životarijo (Križe, Kovor, Leše in Lom) se borijo za prostor, kjer bi lahko nastopali. V Križah še dandanes ne vejo, čigava last je dvorana, oziroma kdo jo upravlja, ali KUD ali Partizan ali KZ. Poleg tega je v Križah opaziti veliko pasivnost celo odbornikov samih. V Kovorju in Lešah spričo prizadevanja enega samega kulturnega delavca še nekako životarijo, toda v Kovorju ni vodilnega kadra, v Lešah pa so še večje težave z edinim samim domom, ki ga imajo še vedno samo v najemu, čeprav so razna društva vanj že precej investirala. Razen tega pa je le-ta še vedno prava razbitina, tako da kakšni javni nastopi v njem ne pridejo v poštev. Verjetno je najbolj razveseljivo stanje za zdaj še v Lomu, kjer vsaj odbor klubov raznim težavam še kar pridno dela. Veliko pa si pomagajo z udarniškim delom. Letos so osnovali celo šahovsko sekcijo.

Po vsem tem lahko vidimo, da pravega življenja v teh KUD sploh ni. Povsod stopa v ospredje stalni refren: prostor in denar. Tako se navsezadnje vendar lahko upravičeno sprašujemo, kje so stebri gospodarstva na vasi, kmetijske zadruge, oziroma njihovi skladi za pospeševanje kulturno-prosvetne dejavnosti. Nekje vendar tičijo. Saj so se nekot ti skladi delili s tem namenom!

Kulturni dom — vprašanje bodočnosti.

Iz vsega tega lahko povzamemo, da nobena kampanjska akcija ne more razvozlati gordijskega vozla kulturno-prosvetnega poslanstva pri nas, kajti le-ta tiči v sami komunni, ki nima prostorov, ki bi mogli postati žarišče duhovnega življenja delovnih ljudi. Do takih središč bomo prišli šele postopoma, ker pač ni gmočnih sredstev. Delovni človek pa bo brez dvoma v takem žarišču našel delo tistega, kar bi zadovoljevalo njegove prebujene duhovne potrebe in kar bi lahko vzbujalo še neprebujene in neoblikovane duhovne potrebe. Tako žarišče pa je lahko le plod skupnih naporov vseh družbenih činiteljev v občini.

Saša Štefe.

GRADNJA TRZIŠKE PEKARIJE IN DOGRADITEV TRGOVSKO-STANOVANJSKE HIŠE

Dograditev pekarije je prevzelo Gradbeno podjetje v Trziču, ki se je zavezalo, da bodo prostori, razen stanovanj, dograjeni do konca letošnjega leta. Z deli je podjetje že začelo.

Dograditev trgovsko-stanovanjske hiše pa je poverjena Splošnemu gradbenemu podjetju »Gorenje« iz Radovljice. Dograditev se je po krivdi prejšnjega podjetja Standard iz Tolmina zavlekla, vendar bo stavba že letos dana v uporabo.

KAKO JE Z VODOVODOM BISTRICA — KOVOR — ŽIGANJA VAS — NAKLO

Delavci pod vodstvom hidrotehničnega inženirja tov. Marinika iz podjetja za nizke gradnje že iščejo nove vodne izvire v okolici Žeganega studenca v Bistrici. Zastopnik podjetja je izjavil, da bodo še pred letošnjo jesenjo izvršili trasiranje proge novega vodovoda.

DROBNE VESTI

PODLJUBELJČANI ZELIJO VODOVOD

Agilni vaščani so začeli z akcijo, da se zgradi v Podljubelju javen vodovod. Pri Žvircu je močan vodni izvir zdrave vode, ki bi lahko dajal dovolj vode vsemu Tržiču, le oddaljen je preveč od mesta. Podljubeljčani so preteklo soboto sklical sestanek interesentov, katerih je nad štirideset, da so se dogovorili z zastopniki ljudskega odbora o pogojih za graditve novega vodovoda. Zastopniki ljudskega odbora so pojasnili, da bo treba za vsak priključek plačati določeno pristojbino, toda interesent lahko pristojbino odsluži z delom pri izkopu in zasutju jarkov, v katere pridejo vodovodne cevi. Na ta način bodo zainteresirani sami nekaj prispevali k gradnji vodovoda po pravični udeležbi na stroških za vsakega posameznika. Na sestanku so vaščani takoj izvolili iniciativni odbor za pripravljalna dela gradnje novega vodovoda. Predsednik odbora je tov. Marijan Polajnar. Izvoljeni odbor bo čimprej priskrbel vse podatke o številu in velikosti priključkov ter katastrske podatke in bo tudi že skušal doseči nekaj spodbud o trasi vodovoda, torej o progih, kjer naj teče glavna vodovodna cev. Seveda bo od glavne cevi vsak interesent moral na svoje stroške napeljati cev na svoje posestvo. Pri tem bi bili na škodi tisti, ki imajo posestva daleč od glavne cevi. Vaščani so se na sestanku že prijateljsko dogovorili, da bodo zainteresirani, ki imajo glavno cev v neposredni bližini posestva, pomagali tistim, katerih posestva so oddaljena od glavne cevi. Brž ko bo iniciativni odbor pripravil vse potrebne podatke za gradbeni program, bo občinski ljudski odbor takoj naročil potrebni elaborat. Odvisno pa je od samih Podljubeljčanov, da pripravijo čimprej vse, kar je bilo na sestanku dogovorjeno.

KAČE

Dolge vrste stoje pred trgovinami z zelenjavo in čakajo, da pridejo na vrsto. Gospodinjje zamujajo mnogo dragocenega časa. Zakaj v poletni dobi ne prodajajo sadja in zelenjave v več lokalih? Ze več let govorimo o potrebi ustanovitve novih trgovin s sadjem in zelenjavo. Ko bo dograjena trgovska stanovanjska hiša na Ravnah, bo sicer tam tudi zelenjadna trgovina, toda tudi to še ne bo dovolj. Trgovska podjetja naj odpro najmanj še eno trgovino s sadjem in zelenjavo, ker je res potrebna.

NOVE PRISTOJNOSTI OBČINE

Občinski ljudski odbor bo prevzel v svojo kompetenco tudi gozdarske posle, ki jih je do

Ob občinskem prazniku čestitajo Tržičanom vojaki, ki služijo vojaški rok v Kolašinu: Alojz Bergant, Ciril Primožič, Tomaž Snedic in Pavel Rezov.

POSREDOVANJA

3 vavence z dovršenimi 4 razredi gimnazije sprejmemo takoj v uk. — Trg. podj. »Preskrba« v Tržiču.

Obžalujem in preklicujem očitke, ki sem jih iznašala napram Nežki Hafner iz Bistrice št. 19.

Franciška Remec

slej opravljaj OLO v Kranju in njegov tukajšni gozdni revir. Okrajni ljudski odbor pa bo prevzel posle od republike.

SADJARSTVA IN PLANŠARSTVA

Komisija za kmetijstvo pri občinskem ljudskem odboru je sklenila prositi za kredit 446.000 dinarjev in denar uporabiti za letošnje investicije v kmetijstvu. Letos nima v načrtu večjih investicijskih del po planinah. Občinski ljudski odbor bo iz kredita porabil 160.000 din za napravo ograje, popravilo koče in hleva na Korošici, na Dolgi njeni bo za 60.000 din zgradil vodovod, na Tegoščah bo za 60.000 dinarjev obil hlev s skodljami in izvršil druge drobne melioracije, na Kofcah in ostalih planinah bodo drobna popravila stala 70.000 dinarjev. Ljudski odbor naše občine goji v Podljubelju tudi poseben nasad »mičurink«, t. j. specialnih jablan, ki so prilagojene visokogorskim krajem. Nasad je pod posebnim nadzorstvom mariborske sadjarske šole. Ta nasad je prvi poskus uvesti pri nas zlahnejše in odpornejše sorte jablan, kar je seveda ogromna pomena za razvoj sadjarstva v višjih legah. V letošnji pomladi je ljudski odbor odredil globinsko gnojenje v nasadu, ki ga bodo jeseni ponovili ter obenem dobro ognojili tudi s hlevskim gnojem. Za letošnjo nego nasada bo potrebnih 86.000 din.

UREDITEV GROBIŠČA PADLIH BORCEV IN TALCEV

Tržičkem pokopališču bo kmalu končano. Občinski odbor Zveze borcev je dal svoječasno obvestilo v Tržičkem vestniku, naj si zanimanci ogledajo načrt ureditve, ki je bil dan na vpogled pri tov. Nandetu Stritihu. Ker ni bilo odziva in tudi ne predlogov od strani občinstva je odbor Zveze borcev sprejel načrt v celoti brez sprememb in bo grobišče po njem urejeno. Vendar smo slišali nekatere kritike, zato dajemo sledeče pojasnilo:

Prostor, kjer so pokopani padli borci in talci bo enotno urejen kot grobišče, t. j. vsak borec ali talec, ki je na tem mestu pokopan bo imel svoj prostor in ploščo, na kateri bo njegovo ime in podatki. Imena vseh padlih borcev in talcev, tudi tistih, ki niso pokopani na tem mestu pa bodo vklesana na bodočem centralnem spomeniku, ki bo postavljen v mestu. Poleg tega bo na grobišču večja plošča, na kateri pa ne bodo še posebej imena vklesana, pač pa samo posvetilo. Ureditev tega prostora je zahtevala nekakšno drugačno obliko kot je bila dosedanja, ker se sicer ne bi dosegla potrebna skladnost in enotnost.

Poleg tega je občinski ljudski odbor Zveze borcev sklenil, da si lahko svojci padlih borcev in talcev brezplačno postavijo plošče enake oblike, kot bodo na grobišču, na grobove svojcev, kateri leže v lastnih grobovih na pokopališču.

NE ZAMUDITE

koncerta Slovenskega okteta, ki bo v okviru Turističnega tedna v petek 2. avgusta 1957 ob 20. uri v dvorani Kina na Skali. — Predprodaja vstopnic v pisarni TD.

Še tri dni do ljubeljskih dirk

Organizatorje in prve tekmovalce, ki so že v Tržiču je že zajela prava tekmovalna mrzlica. Še zadnji ukrepi, še zadnji napor mnogih organizatorjev da bo res teklo v najlepšem redu in doslej največje ljubeljske dirke se bodo pričele. Tržič je že pripravljen, da sprejme okoli 80 tujih in domačih tekmovalcev in po pričakovanju več tisoči obisk, gledalcev, iz vseh krajev naše domovine, v svojo sredino.

V nedeljo ob 10. uri dopoldne bodo fanfare naznanile pričetek dirk. Spet bomo lahko občudovali spretnost in drznost vozačev svetovnega razreda, kot Hillebrandta, Ziemmerja, Orsaria, Benza, Fogla, celotno nam še malo poznano, odlično bolgarsko državno moštvo, ki bo tekmoval

lo za nagrado Ljubelja, ki je kot smo že pisali, letos novost na dirkah. Za plasma se šteje čas najboljših štirih tekmovalcev iz vsake države. Toda, kaj bi naštevali; štartna lista je predolga, vsak čitatelj pa stori najbolje, da si tekmovalce kar osebno ogleda. Lahko mu pa jamčimo, da bo s tekmovalcem, postrežbo in sploh organizacijo vsestransko zadovoljen. Posebno še, če mu bo sreča mila, da bo na njegovi vstopnici tista magična številka, ki bo zadela, mogoče Tomos motor, radio aparat ali pa kar kolo.

Po zadnjih vesteh se na letošnjih ljubeljskih dirkah pričakuje tudi nekatere visoke državne voditelje, kakor najvišje športne funkcionarje.

Med prikolicami bo prava gneča — Ali bo postavljen tudi novi absolutni rekord ljubeljske proge

LEP JUBILEJ NAŠIH FOTOAMATERJEV

Te dni praznuje tržički fotokino amaterski klub 20-letnico svojega obstoja. Na ta jubilej se pripravljajo že precej dolgo. Prav v okviru občinskega praznika bo poleg ljubeljskih dirk osrednji dogodek za Tržičane tudi velika foto-kino amaterska razstava, kjer bodo naši fotoamaterji v okoli 300 slikah prikazali 20-letno delovanje tega kluba.

Foto-amaterski klub je bil osnovan pred drugo svetovno vojno na iniciativo Planinskega društva kot nekaka njegova sekcija. Kljub raznim težavam so predvsem po zaslugi tov. Nadi-slava Salbergerja in Janeza Perka (še danes zelo aktivna fotoamaterja) že tedaj lepo propagirali to lepo in koristno športno-tehnično panogo. Žal je druga svetovna vojna v precejšnji meri uničila fotoamaterski arhiv s skoraj vsemi slikami vred, razen tistih, ki so jih nekateri člani imeli doma. Tako je res škoda, da manjka precej dokumentacij, oziroma slik iz predvojnega Tržiča.

Takoj po vojni so nekateri marljivi fotoamaterji s tovarškim Zdenkom Lavočkom na čelu zopet začeli propagirati amatersko slikanje. V njihove vrste je pristopilo vedno več mladine, željne, da se seznanijo z vsemi skrivnostmi črno-bele tehnike. Posebno sta razgibala fotoamaterske vrste poklicni fotograf tov. Jože Hočevar in pa znani dolgoletni fotoamater tov. Peter Fajfar, ki sta v več tečajih izšolala celo vrsto navdušenih fotoamaterjev.

Na sedanji razstavi bodo v

središču pozornosti slike tovariša Fajfarja iz narodno-osvobodilne borbe, ki pomenijo neprecenljivo dokumentacijo krvavi, toda, naši slavni zgodovini. Poleg tega lahko vidimo že kar lepe umetnine znanih tržičkih fotoamaterjev, tov. P. Fajfarja, Hočevarja, J. Perka, N. Salbergerja, A. Coste, A. Jelenca itd. Poleg tega razstavljajo svoje izdelke skoraj vsi novi tečajniki. Vsekakor gre fotoamaterjem za njihov trud in uspešno propagiranje tako tehnike kot našega kraja, posebno za zbirko dokumentacij o razvoju Tržiča skozi 20-letno dobo, vse priznanje.

KINO

- 1.—2. avgusta: Francoski film »BEG IZ GVAYANE«.
- 3.—5. avgusta: Ameriški barvni film »STREL ČAKA«.
- 6.—7. avgusta: Francoski film »OČKA, MAMA, SLUŽKINJA IN JAZ«.
- 8.—9. avgusta: Italijanski film »PLAŠČ«.
- 10.—12. avgusta: Ameriški barvni film »POSLEDNJI IZ PLEMENA KOMANČA«.
- 13.—14. avgusta: Ameriški barvni film »KLIČI M. ZARADI UMORA«.
- 15.—16. avgusta: Jugoslovanski film »NI BILO ZASTONJ«.
- 17.—19. avgusta: Francoski barvni film »LUCRECIA BORGIA«.
- 20.—21. avgusta: Ameriški film »PO KRIVEM OBSOJEN«.
- 22.—23. avgusta: Ameriški film »MOJ VOHUNČEK«.
- 24.—26. avgusta: Ameriški film »SKOZI PEKEL«.
- 27.—28. avgusta: Jugoslov. film »ČEVELJČKI NA ASFALTU«.
- 29.—30. avgusta: Ameriški film »PO SLEDI MORILCA«.

Ob občinskem prazniku čestitaja:

Občinski odbor SZDL

Občinski odbor ZB

Občinski ljudski odbor

Občinski komite ZKS

Občinski komite LMS

Pilarna „*Teiglav*“ Tržič

Trgovsko podjetje

»Preskrba«

Tržič

Gradbeno podjetje

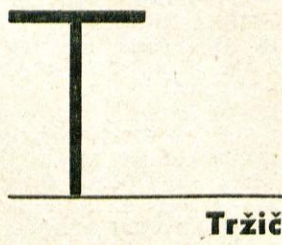
V TRŽIČU

Lesno industrijsko

podjetje

v Tržiču

Svojim cenjenim odjemalcem
nudi vseh vrst žaganega lesa,
zaboje za domači in inozemski
trg, ščipalke za perilo na pero
in vse vrste lesnih galanterij-
skih izdelkov

Tržič

Tržiška tovarna kos in srpov

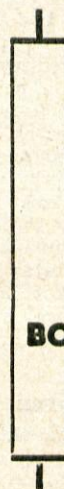
Tovarna

finega pohištva
v Tržiču

Tovarna
obutve

Peko

v Tržiču

BOMBAŽNA PREDILNICA IN
TKALNICA V TRŽIČU

Slaščičarna in kavarna
Kranj

Kmetijska zadruga
Katarina

KMETIJSKA ZADRUGA
Podljubelj

TRGOVSKA ZBORNICA
KLANJ

„Delikatesa“

Kranj

se priporoča
za obisk!

Trgovsko podjetje

„Sadje“ Kranj

Prodajalna v Trziču

Medzadružni lesni kombinat

„Jelovica“

Škofja Loka

„Vina Kranj“

Kranj, Gregorčičeva 5

GOZDNO GOSPODARSTVO

KLANJ

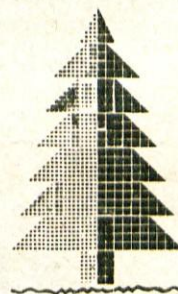
Z GOZDNIMI OBRATI:

TRŽIČ

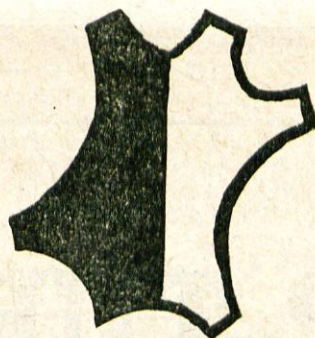
ŠKOFJA LOKA

JEZERSKO

KLANJ

TOVARNA USNJA

»RUNO«

TRŽIČ

PROJEKTIVNO
PODJETJE KLANJ

PODJETJE IZVRŠUJE VSE VRSTE
PROJEKTANSKIH USLUG
ZA PODJETJA IN PRIVATNIKE

<p><i>Greta Brodar</i> TRŽIČ</p>	<p>Restoracija „Pri pošti“ Tržič</p>
<p><i>Mestno krojaštvo</i> TRŽIČ</p>	<p>Kavarna in gostilna »ZELENICA« TRŽIČ</p>
<p>KNJIGARNA Tržič</p>	<p>Gostilna „Pri Gašperinu“ Tržič</p>
<p>Trgovsko podjetje »PREHRANA« Tržič</p>	<p>Gostilna „Pri kolodvoru“ TRŽIČ</p>
<p>Trgovsko podjetje »RUNO« Tržič</p>	<p>TRGOVSKO PODJETJE „USNJE“ Ljubljana Gradišče 10</p>
<p>MESARSKO PODJETJE Tržič</p>	<p>Vam v svojih poslovalnicah: »ZARJA« ♦ »ELITA« ♦ »LUXOR« ♦ »ASTRA« »ČEVLJI« ♦ »ZMAJ«</p> <p>nudi veliko izbiro obutve: damska, moška in otroška v naj- novejših vzorcih, modnih barvah kvalitetne ročne izdelave</p>

SAP-TURIST BIRO

Ljubljana

Sedež podjetja:

Središka ulica 13

Turistična poslovalnica:

Miklošičeva cesta 17